

Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Σεπτέμβριος 2011

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, της οικοδομικής βιομηχανίας, της μεταποίησης καθώς και τα νοικοκυριά-καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών, συνεπώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή βραχυπρόθεσμων προβλέψεων για το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ και άλλων οικονομικών μεταβλητών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) ή τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά τη γενική αντίληψη στο συγκεκριμένο τομέα (τρέχουσα κατάσταση και προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς και καταναλωτές. Η στάθμιση του εν λόγω δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διενεργούνται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Για τα νοικοκυριά-καταναλωτές το δείγμα είναι τυχαίο και η έρευνα γίνεται τηλεφωνικά. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

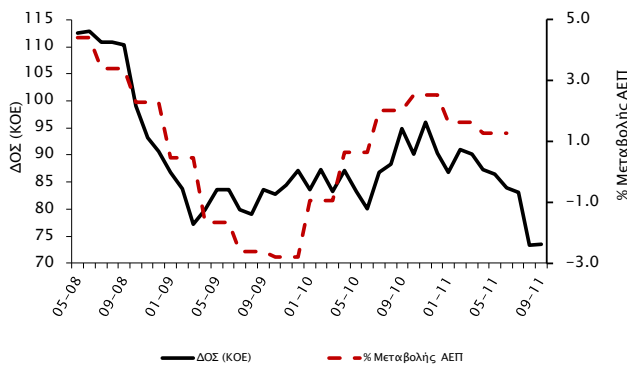
Το Σεπτέμβριο 2011 ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) παρέμεινε ουσιαστικά στα ίδια επίπεδα σε σχέση με τον Αύγουστο, σημειώνοντας μικρή αύξηση 0,1 μονάδων. Το κλίμα ανάμεσα στους καταναλωτές και τις υπηρεσίες παρέμεινε στα ίδια αρνητικά επίπεδα. Οι κατασκευές και η μεταποίηση παρουσίασαν μικρή βελτίωση λόγω της καλύτερευσης των προσδοκιών, ενώ ο κλάδος του λιανικού εμπορίου παρουσίασε επιδείνωση εξαιτίας της χειροτέρευσης των προσδοκιών. Ο ΔΟΣ έχει υποχωρήσει αισθητά τους τελευταίους μήνες, γεγονός που προδιαγράφει υποχώρηση του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ τα επόμενα τρίμηνα.

Σε αυτό το τεύχος παρουσιάζεται ο Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας για τον Ιούλιο 2011 για τους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών, ο οποίος δημοσιεύεται από το ΚΟΕ σε τριμηνιαία βάση, με σκοπό την παροχή πρόσθετων πληροφοριών αναφορικά με εξελίξεις στη μεταποίηση, στις υπηρεσίες, αλλά και στην οικονομία γενικότερα. Ο βαθμός χρήσης της παραγωγικής ικανότητας στη μεταποίηση σημείωσε μικρή πτώση σε σχέση με τον Απρίλιο 2011, ενώ το ποσοστό χρήσης παραγωγικής ικανότητας στις υπηρεσίες αυξήθηκε, κυρίως λόγω αύξησης στους υποτομείς των ξενοδοχείων - εστιατορίων και των άλλων υπηρεσιών, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων νομικές και ελεγκτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαφήμισης και έρευνας αγοράς, αθλητικές δραστηριότητες και ψυχαγωγία.

Το Σεπτέμβριο 2011 ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ)¹ για την Κύπρο παρέμεινε ουσιαστικά στα ίδια επίπεδα συγκριτικά με τον Αύγουστο, σημειώνοντας μικρή αύξηση 0,1 μονάδων.² Ο ΔΟΣ έχει υποχωρήσει αισθητά τους τελευταίους μήνες, γεγονός που προδιαγράφει υποχώρηση του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ τα επόμενα τρίμηνα (Διάγραμμα 1).³

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και Ρυθμός Μεταβολής ΑΕΠ

Η υποχώρηση του ΔΟΣ το Σεπτέμβριο σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα οφείλεται κυρίως στην επιδείνωση του επιχειρηματικού κλίματος στο λιανικό εμπόριο (Διάγραμμα 2).

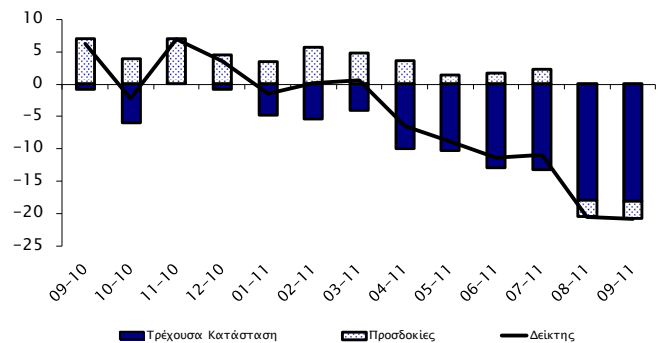
Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της

Στον τομέα των **υπηρεσιών** το επιχειρηματικό κλίμα παρέμεινε σταθερό σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα (Διάγραμμα 3). Η αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους μήνες συνεχίζει να βρίσκεται στα ίδια αρνητικά επίπεδα. Οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης στους επόμενους μήνες επίσης παρέμειναν στα επίπεδα του προηγούμενου μήνα. Περισσότερες

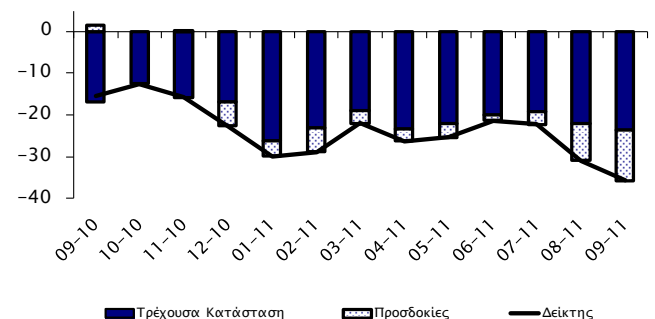
επιχειρήσεις παρατήρησαν αύξηση της ζήτησης και της απασχόλησης τους τελευταίους μήνες. Επίσης περισσότερες επιχειρήσεις αναμένουν αύξηση της απασχόλησης τους επόμενους τρεις μήνες. Αντίθετα περισσότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν αρνητικά την οικονομική τους κατάσταση (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα χειροτέρευσε σε σύγκριση με τον Αύγουστο, λόγω επιδείνωσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 4).

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Περισσότερες επιχειρήσεις παρατήρησαν μείωση στις πωλήσεις τους τελευταίους τρεις μήνες και περισσότερες επιχειρήσεις δήλωσαν πως αναμένουν μείωση στις πωλήσεις και στις παραγγελίες προς τους προμηθευτές τους επόμενους τρεις μήνες. Στα ίδια περίπου επίπεδα παρέμειναν τα αποθέματα των επιχειρήσεων. Αντίθετα περισσότερες επιχειρήσεις δήλωσαν πως αναμένουν αύξηση στην απασχόληση και στις τιμές πώλησης τους επόμενους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα παρουσίασε ελαφρά βελτίωση σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα λόγω βελτίωσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 5). Σε σχέση με τον Αύγουστο περισσότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν θετικά την οικοδομική

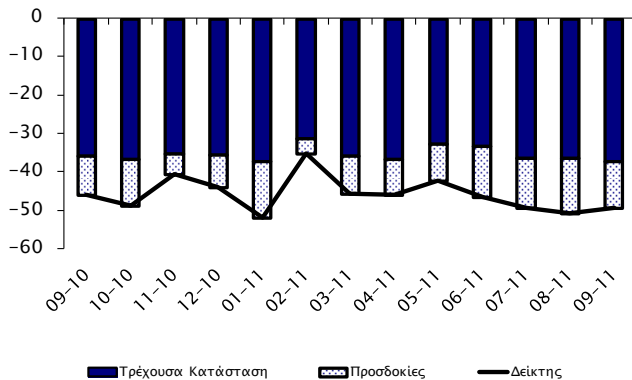
¹ Economic Sentiment Indicator (ESI).

² Από το Φεβρουάριο 2011 τα στοιχεία για το ΔΟΣ (ΚΟΕ) έχουν αναθεωρηθεί λόγω αναπροσαρμογής του μακροχρόνιου μέσου όρου που χρησιμοποιείται για την κατασκευή του Δείκτη.

³ Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ (σταθερές τιμές 2005) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: "Latest Figures: GDP Growth Rate, 2nd Quarter 2011", Στατιστική Υπηρεσία 08/09/11).

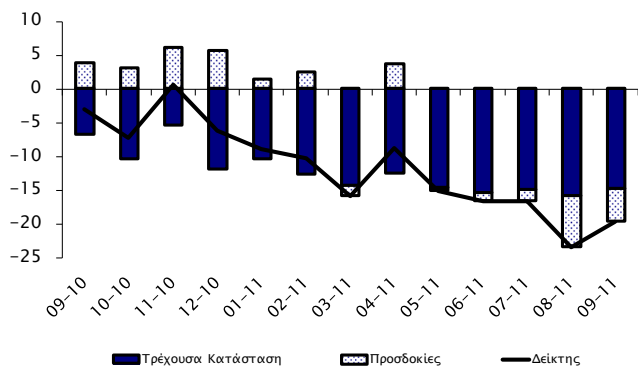
δραστηριότητα τους τελευταίους τρεις μήνες και περισσότερες δήλωσαν πως αναμένουν αύξηση στην απασχόληση και στις τιμές πώλησης τους επόμενους μήνες. Αντίθετα, περισσότερες επιχειρήσεις συγκριτικά με τον Αύγουστο αξιολογούν αρνητικά τα υπό εξέλιξη έργα τους (current overall order books) (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκίων)

Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε σε σύγκριση με τον περασμένο μήνα, λόγω καλύτερευσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκίων (Διάγραμμα 6).

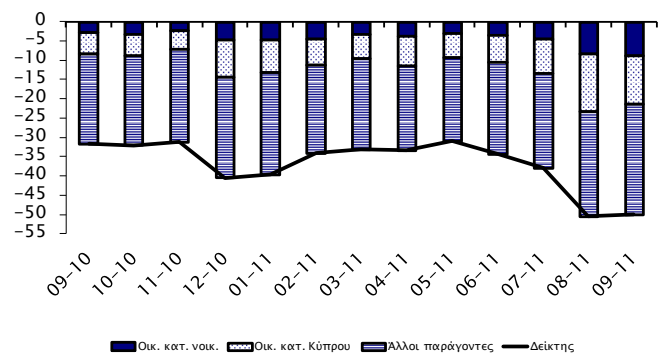
Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκίων)

Το Σεπτέμβριο περισσότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι παρατήρησαν αύξηση στην παραγωγή τους τελευταίους τρεις μήνες και στις παραγγελίες τους για εξαγωγές. Ακόμη, περισσότερες επιχειρήσεις αναμένουν αύξηση στην παραγωγή τους επόμενους τρεις μήνες. Επίσης, λιγότερες επιχειρήσεις εκτίμησαν ότι τα τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων παρουσιάζονται αυξημένα. Αντίθετα περισσότερες επιχειρήσεις παρατήρησαν μείωση στις τρέχουσες συνολικές παραγγελίες, ενώ στα ίδια περίπου επίπεδα παρέμειναν οι προσδοκίες για την απασχόληση και για τις τιμές πώλησης τους επόμενους μήνες (Πίνακας 1).

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** παρέμεινε στα ίδια αρνητικά επίπεδα με τον Αύγουστο. Οι καταναλωτές συνεχίζουν να αξιολογούν δυσμενώς την οικονομική τους κατάσταση τόσο τους τελευταίους όσο και τους επόμενους 12 μήνες. Στα ίδια αρνητικά επίπεδα παρέμεινε η εκτίμησή τους για την οικονομική κατάσταση της Κύπρου τον τελευταίο χρόνο όπως επίσης και η καταλληλότητα της τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση. Οι εκτιμήσεις τους για την ανεργία παρέμειναν στα ίδια επίπεδα με τον περασμένο μήνα, δηλαδή με την πλειοψηφία να αναμένει αύξηση στον αριθμό των ανέργων τους επόμενους 12 μήνες (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 7: Δείκτης Προσδοκίων - Καταναλωτές (συνεισφορά οικονομικής κατάστασης και άλλων παραγόντων)

Σε σύγκριση με τον περασμένο μήνα, η εκτίμηση των καταναλωτών για τις τιμές των καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες, καθώς και οι προσδοκίες τους για τους επόμενους 12 μήνες παρουσιάζουν επιδείνωση. Δυσμενώς συνεχίζουν να αξιολογούν και την πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους μήνες. Αντίθετα, περισσότεροι καταναλωτές αναμένουν βελτίωση της οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες (Πίνακας 1).

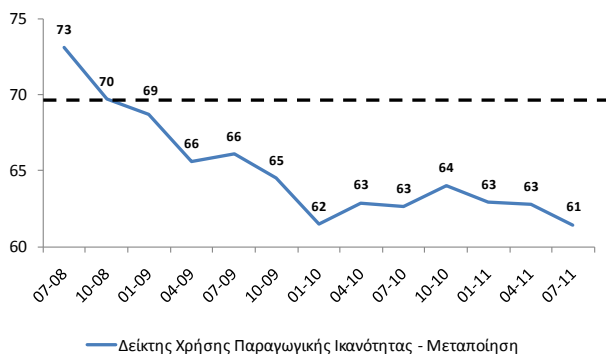
Συμπερασματικά, ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) για την Κύπρο παρέμεινε ουσιαστικά στα ίδια επίπεδα σε σχέση με τον Αύγουστο, σημειώνοντας μικρή αύξηση 0,1 μονάδων. Το κλίμα ανάμεσα στους καταναλωτές και στις υπηρεσίες παρέμεινε στα ίδια αρνητικά επίπεδα. Οι κατασκευές και η μεταποίηση παρουσίασαν μικρή βελτίωση λόγω της καλύτερευσης των προσδοκίων,8 ενώ ο κλάδος του λιανικού εμπορίου παρουσίασε επιδείνωση εξαιτίας της χειροτέρευσης των προσδοκίων.

Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας (Capacity Utilisation)

Στα πλαίσια των Ερευνών Οικονομικής Συγκυρίας διεξάγεται έρευνα, σε τριμηνιαία βάση, για τη χρήση της παραγωγικής ικανότητας (capacity utilization) των επιχειρήσεων στους τομείς της *μεταποίησης* και των *υπηρεσιών*. Οι συνεντεύξεις γίνονται τηλεφωνικά ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα 100 επιχειρήσεων στη μεταποίηση και 200 επιχειρήσεων στις υπηρεσίες, το οποίο δίνει βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Πιο κάτω παρουσιάζεται ο Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας για τους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών, ο οποίος μας δείχνει ποιο είναι το τρέχον ποσοστό παραγωγής των επιχειρήσεων σε σχέση με τη μέγιστη παραγωγική τους ικανότητα, όπου το 100% δηλώνει πλήρη παραγωγική ικανότητα. Με άλλα λόγια, ο Δείκτης αυτός μας δείχνει πόσο κάτω από την «κανονική» παραγωγή λειτουργεί ο κάθε τομέας τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Ο Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας είναι χρήσιμος εφόσον παρέχει ενδείξεις για την εξέλιξη της οικονομικής δραστηριότητας. Αν για παράδειγμα η ζήτηση στην αγορά αυξάνεται, ο βαθμός χρήσης της παραγωγικής ικανότητας θα τείνει να αυξάνεται, ενώ το αντίθετο συμβαίνει όταν η ζήτηση στην αγορά μειώνεται. Η χρήση της παραγωγικής ικανότητας παρακολουθείται συχνά και ως ένδειξη για τις πληθωριστικές τάσεις, καθώς όταν το ποσοστό παραγωγής είναι ψηλό αυξάνονται οι πιέσεις στις τιμές. Επίσης, οι επενδύσεις και η απασχόληση εξαρτώνται άμεσα από το βαθμό χρήσης της παραγωγικής ικανότητας σε μια επιχείρηση ή τομέα. Ο Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας για τη μεταποίηση και τις υπηρεσίες δημοσιεύεται από το ΚΟΕ σε τριμηνιαία βάση, με σκοπό την παροχή πρόσθετων πληροφοριών για τις εξελίξεις στη μεταποίηση, στις υπηρεσίες, αλλά και στην οικονομία γενικότερα.

Η πορεία του Δείκτη Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας της μεταποίησης για την περίοδο Ιούλιος 2008 – Ιούλιος 2011 παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 8.4 Η διακεκομμένη γραμμή αντιστοιχεί στο μέσο όρο του Δείκτη για την περίοδο Ιούλιος 2001 – Ιούλιος 2011.

Διάγραμμα 8: Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας (%) - Μεταποίηση

Ο βαθμός χρήσης της παραγωγικής ικανότητας στη μεταποίηση παρουσίασε μια μικρή πτώση σε σχέση με τον Απρίλιο του 2011. Γενικότερα, η διαχρονική πορεία του Δείκτη καταδεικνύει ότι μετά τον Αύγουστο 2008, η χρήση της παραγωγικής ικανότητας στον τομέα της μεταποίησης βρίσκεται συνεχώς κάτω από το μέσο όρο. Το γεγονός αυτό αποτελεί ένδειξη ότι οι επιχειρήσεις στη μεταποίηση συνεχίζουν να λειτουργούν κάτω από τον κανονικό επίπεδο της παραγωγικής τους ικανότητας. Συνεπώς, στη μεταποίηση δεν αναμένονται σημαντικές επενδύσεις από τις επιχειρήσεις του τομέα, καθώς με τα υφιστάμενα κτίρια/εγκαταστάσεις και

εξοπλισμό το ποσοστό παραγωγής βρίσκεται ήδη σε χαμηλά σχετικά επίπεδα.

Στον τομέα των υπηρεσιών, του οποίου η συνεισφορά στο ΑΕΠ της Κύπρου είναι πολύ πιο σημαντική από τη μεταποίηση, ο Δείκτης παρουσιάζεται για το σύνολο του τομέα αλλά και για επιμέρους υποτομείς, για την περίοδο Ιανουάριος 2010 – Ιούλιος 2011 (Πίνακας 2).⁵

Πίνακας 2: Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας (%) - Υπηρεσίες

	2010				2011			Μέσος Όρος
	01	04	07	10	01	04	07	
Ξενοδοχεία & Εστιατόρια	81	81	79	79	77	78	85	80
Χρηματοπιστωτικοί Οργ.	86	82	87	88	87	87	89	87
Άλλες υπηρ.	73	72	79	79	80	74	80	77
Σύνολο	72	73	79	79	80	71	82	77

Το συνολικό ποσοστό χρήσης παραγωγικής ικανότητας στις υπηρεσίες, που παρουσιάζεται, αυξήθηκε τον Ιούλιο 2011 στο 82% σε σύγκριση με 71% τον Απρίλιο 2011. Η αύξηση αυτή προήλθε κυρίως από τη διαφοροποίηση στον υποτομέα των ξενοδοχείων και εστιατορίων και τον υποτομέα των άλλων υπηρεσιών, που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων νομικές και ελεγκτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαφήμισης και έρευνας αγοράς, αθλητικές δραστηριότητες και ψυχαγωγία. Συγκριτικά με τον Ιούλιο 2010 ο Δείκτης παρουσιάζεται αυξημένος τον Ιούλιο 2011 για τον τομέα συνολικά αλλά ιδιαίτερα για τα Ξενοδοχεία και Εστιατόρια.

⁵ Τα στοιχεία για τον Δείκτη Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας στις υπηρεσίες άρχισαν να συλλέγονται από τον Ιανουάριο 2010. Τα στοιχεία σε αυτό το τεύχος έχουν αναθεωρηθεί και αντιστοιχούν στον ορισμό που χρησιμοποιείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG-ECFIN).

⁴ Τα στοιχεία που παρουσιάζονται σε αυτή την ενότητα δεν είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).

Πίνακας 1: Διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων¹

ΕΡΕΥΝΑ	2010				2011								
	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	6	-2	7	4	-2	0	1	-7	-9	-11	-11	-20	-21
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	-1	-10	-2	-3	-4	-12	-9	-20	-17	-23	-24	-28	-31
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	-2	-8	3	0	-10	-5	-3	-11	-14	-17	-16	-26	-24
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	21	12	21	14	10	17	14	11	4	5	7	-8	-8
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	8	6	1	5	1	-2	8	8	-2	-4	0	-9	-5
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	4	4	5	3	9	10	10	6	2	3	-8	-4	1
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	2	7	6	0	11	8	12	17	15	10	-1	10	10
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ													
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	-15	-13	-16	-23	-30	-29	-22	-26	-25	-21	-22	-31	-36
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	-35	-26	-35	-41	-55	-50	-41	-46	-51	-49	-44	-52	-56
Τρέχοντα αποθέματα ³	15	11	13	9	23	19	16	24	15	12	14	15	15
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	5	0	1	-17	-11	-18	-9	-9	-10	-4	-9	-27	-36
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	-19	-18	-16	-28	-31	-29	-30	-41	-36	-35	-37	-50	-55
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-1	-9	-6	-9	-10	-4	-2	-1	-9	-6	-5	-17	-11
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	5	-2	-1	5	22	14	9	-2	3	4	-3	5	7
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	-46	-49	-41	-44	-52	-35	-46	-46	-42	-47	-49	-51	-49
Οικονομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	-18	-44	-37	-41	-44	-38	-46	-45	-34	-46	-49	-47	-40
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-72	-73	-71	-71	-74	-63	-72	-73	-65	-67	-73	-73	-75
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	-20	-25	-11	-17	-30	-8	-20	-19	-19	-27	-26	-29	-24
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-18	-26	-28	-33	-40	-22	-14	-24	-31	-24	-39	-42	-27
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ													
Επιχειρηματικό Κλίμα- Δείκτης ²	-3	-7	1	-6	-9	-10	-16	-9	-15	-17	-17	-23	-20
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	-16	-26	-3	-21	-17	-7	-13	-26	-35	-36	-42	-46	-35
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-36	-36	-28	-39	-37	-41	-38	-37	-42	-46	-44	-44	-51
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-37	-34	-37	-33	-43	-47	-37	-42	-45	-52	-52	-58	-46
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	-16	-5	-12	-4	-6	-3	5	1	1	0	1	4	-7
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	12	9	18	17	4	7	-5	11	-2	-4	-5	-23	-15
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-13	-11	-2	-5	-13	-12	-12	-8	-11	-9	-14	-18	-19
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	5	11	7	12	28	21	15	12	-6	2	-5	1	2
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ													
Δείκτης ²	-32	-32	-31	-40	-40	-34	-33	-33	-31	-34	-38	-50	-50
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες	-25	-27	-25	-31	-33	-32	-27	-28	-27	-29	-29	-35	-34
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	-11	-13	-9	-19	-19	-18	-13	-15	-12	-14	-18	-33	-35
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	-48	-49	-51	-61	-61	-56	-57	-60	-52	-55	-54	-65	-65
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	-22	-23	-20	-39	-34	-27	-25	-31	-25	-28	-36	-60	-51
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	38	43	45	35	45	55	49	47	34	32	24	17	21
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	18	18	17	30	36	29	36	24	13	10	12	29	35
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ^{3,4}	44	47	51	57	56	49	51	45	43	48	53	62	63
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-37	-43	-38	-44	-48	-48	-45	-48	-41	-44	-41	-55	-52
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες	-36	-36	-37	-34	-40	-38	-36	-35	-40	-37	-36	-52	-55
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-14	-10	-15	-18	-19	-17	-11	-12	-9	-16	-10	-20	-20
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες ³	-49	-46	-45	-48	-50	-43	-43	-42	-44	-48	-46	-46	-51

Σημειώσεις:

¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (seasonally adjusted).

² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/business_consumer_surveys/userguide_en.pdf.

³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα.

⁴ Ακολουθώντας εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δεν διορθώνονται για εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).